

NÉPNEVELŐ.

KATH. NEVELÉS-OKTATÁSÜGYI LAP.

Megjelenik a szorgalmi időben minden hó 15-én és 30-án. Előfizetési ár: Egy évre 2 frt Félévre 1 frt Egyes szám ára 10 kr.	Szerkesztő és laptulajdonos: Dr. Komlóssy Ferencz. Főmunkatárs: Zelliger Vilmos.	Az előfizetések, valamint a lap szellemi részét illető közlemények a „Népnevelő” szerkesztőségére címezve Budapestre (VI. Érsek-utca 2. szám) küldendők.

TARTALOM: A katolicizmus műve a népnevelés tágas mezején. Viszoly Istvántól. — Boldog De la Salle János, a népnevelők pártfogója. Gibárt, keresztyén iskola-testvértől. — A levélírás gyakorlati tanítására vonatkozó tanmenet a népiskolában. Danninger Józseftől. — Tárca: Tanácsosok. — Irodalom és művészet. — Versesek. — Szerkesztői telefon. — Hirdetések.

A katolicizmus műve a népnevelés tágas mezején.

Utazók látnak még most is a szíriai sivatagon nemes omladékokat. A hajdankori büszke Babylon dicsősége, hatalma s fénye polyvaként szórta szét. Nem retteg most már hatalmától és dicsőségétől az egész Kelet földje. Börtönei, sötét tömlőzei, a melyekben egykor Judaea az ő szabadságát szomjuhozta, elenyésztek. Kéjkertjei, hol a szívbe ocsmány szerelem, azzal együtt a gond, gyötör nyugtalanság, hiú remények, kétely s kínzó habozás is szövetkezve fészkeltek be magukat, eltiűntek. Karöltve tomboltak itt minden kínos fájdalom a szívekben, éppen úgy, mint a vadon rom dűledékeiben az orvadarak. —

Hát Sidon és Tyrus, a hajdankor ama fényvárosai, hol vagytok ti?! Hol vannak vásáraitok, hol gazdaságtok, amiről nemzetek oly csodálkozva beszéltek? Nines senki, a ki azok palotáiról, kastélyairól, hajóhadairól s hadfiaról többé szólna!

Harasztos dombok emelkednek Kaldaea sikkjain, összedőlő téglafalak maradványai mutatják az Isten ujját! Kigyók lappangnak a hitvány bokrokban, s ragadozó állatok lesik kőzúkat a dűledékek árnyában. Ime! kedves olvasóm, ez mai nagysága a hajdankori hatalmas és félelmetes Babylonnak!

Ily sors érte a szent föld fejt: Jeruzsalemét is, hol Sionban Dávid hárfái dicsérték Jehova nagy nevét, hol a böles király, a híres Salamon trónja körül a kelet minden drágaságai ragyogtak. Szerinte szórattott e város népe; Róma kormány pálczája is ekkor emésztte a bujálkodást, pazarfényűzést, az emberi méltóságot porba sujtó mértékletlenséget egész hatalmával! Mi buktatta meg e nagy városokat? Mi adta nekik az örökké tartott halálos döfést? Im! halljátok meg, mit e kérdésre szomorú válaszbomban felelek.

Ez sorsa az olyan államnak, hol a vallásosságra, a jó iskolák s nevelő intézetekre és a jó erkölcsökre kevésbé vagy éppen semmit sem ügyelnek; hol az ifjuságnak, a fiatal polgárnak szabadság adatik a vallást, erköl-

csöket és az ország törvényeit fészegetni, kicsufolni s egyáltalán megvetni; hol — irtózik lelkem ki is mondani! — a bujálkodás s mértékletlenség az anyák vétkes elpuhultsága által a gyermek szívébe beoltatik; hol a gyenge szüzek, a virágzó honlányok eltörpülnek, és rossz nevelésben részesülnek; hol a helyett, hogy a némberek polgárleányokká képezetnének, mindenféle kifizamított nevek túlhalmozásával dámákká teremtetnek; hol — a helyett, hogy az asszony házi erényekben gazdagodjék — tüzhelyén kívül keresi vétkes és házasságtörő gondolatainak kivitelét.

Itt az idő, még talán nem késő, tegyük boldoggá szép magyar hazánkat. Ha annak jólétét, boldogságát akarjuk, gyámolítsuk azt iskoláink s nevelő-intézeteink nem ferde, hanem böles rendezése által. Tegyen kiki annyit, a mennyit tehet, annyit, a mennyit a haza saját józan polgáraitól a tanügy terén méltán megvárhat, sőt követelhet. Ne gondoljátok azt, miszerint a nemzeti nyelv maga egyedül elég arra, hogy a haza boldog legyen; tennetek kell férfiak! mert csak így lehetnek e Haza nemes fiai.

Oh, báresak a jólét gyorsan haladna előre! Igaz ugyan, hogy némelykor egy ép egészséges eszme, amint az az agyban megszümlélik, azonnal áthatva az emberek kedélyeit, mint már testté vált ige mutatja életjeleit! de, sajnos! a tapasztalatból tudjuk azt is, hogy a legszentebb eszmék is sokszor, de igen sokszor hajótörést szenvednek, nem segítettnek s nem pártoltatnak, és pedig épen azok által nem, a kik szent hivatásuknál fogva is köteleztetnének azok védelmére észszel és tettel föllépni, tanácsosal és magyarul kimondva: Kalácsosal is gyámolítani. Ugy van uraim! Katolikus gyermekeink, a mi egyetlen reményeink testi és lelki neveltetése fölülről történjék, onnan kormányoztasék, és onnan segítettésék. Ne fordítsák el az illetékes elöljárók és tehetős katolikus férfaink pártoló kezüket és szemüket katolikus iskoláinktól, hanem azokat a kor s törvény kívánalmai szerint fölszerelni és annak tanítóit illő fizetéssel ellátni iparkodjanak; ne dobják katolikus iskoláinkat oda

a már arra ásitózó és azt elnyelni kívánó — világnak, hogy tegyen az aztán vele a mit akar! Mert nagyjaink eme közönyössége hogy mit hozandna katolikus iskoláinkra, azt a jövőendő siralmas panasza hangon fogná hirdetni!

Tizenhét század előtt szent vallásunk szerzője csalhatatlan egyháza mellé csatolá az iskolát is, hiszen ő nemcsak főpap, de egyszersmind főtanító — mester — is volt. — Ki az tehát, a ki meri kezét a katolikus egyház gyermeke — az iskola — ellen oly vakmerőn és jogtalanul föl emelni?! De még azt is méltán és joggal kérdezzük: ki az a ki az anya emlőjén táplált magzatot átadja valamely mostohának, hogy annak rideg karjai között hova hamarább végezze siralmas életét?!

Ezek után azt mondjuk, hogy a katolicizmus iskolájában nyer az ifju világos és megnyugtató tanítást az emberi természet fölötti fontos kérdésekről; a katolicizmus iskolájában tanítatik a többi életbe vágó tudományok élén ama vallás, mely egy és páratlan a maga nemében, a melynek ép fennállását oly számos és hatalmas ellenségei dacára is teljes tizenhét század hirdeti rendíthetetlenül. Kéressen valaki magának oly iskolát, a melyben oly tudomány hirdettetik, mely a vad népek őserdeibe is elhat, hogy ott — a hol még csaknem régen dőzslakoma mellett ember vér párolgott, — hogy ott mondom oltárt építsen, és szeretet által a nyers sziveket meglágyítsa és új boldogságra ébressze. —

Tekintsetek bele az évkönyvekbe, és nézzétek a katolikus iskolák működését, és aztán ítéletek,

T Á R C Z A.

Tanácsosok.

Sokszor törtem már azon a fejemet, hogy miért nagyobb úr a miniszteri tanácsos, mint a királyi tanácsos. Mig ugyanis a miniszteri tanácsos méltóságos úr, a királyi tanácsosnak be kell érnie a már-már elkopott nagyságos czimmel. Végre rájöttem nyitjára. Bizonyosan azért olyan nagy úr amaz, mert attól az excellentiás urak urak igazán vesznek tanácsot, mig a királyi tanácsos csak úgy magában gondolhat ki, hasznos terveket Ő Felseége számára. Egyébiránt az egész tanácsos intézmény a „több szem többet lát“ elvén alapszik; no meg azon, hogy a kormányzást szakavatott emberek vezessék. Talán ezért is nagyobb úr a miniszteri tanácsos, mert ilyen csak szakavatott ember lehet, mig a királyi tanácsosság kitüntetését bárki elnyerheti. Tehát mégis csak okosan van az a rangkülönbség összeállítva az államnál. De tudok én más tanácsosokat is, akiknél a megbecsültetés mértéke nincs oly tapintatosan berendezve. Pedig ott is a legfontosabb ügyek elintézése forog szóban. Nem más ez, mint a kis államok, a családok kormányzása. Az állam nagy család, a család kis állam, — mindegyik vezetéséhez ügyes kezekre van szükség. Itt is, ott is, divik a tanácsosok közreműködése, az előbbiekről már beszéltem; a családi

vajjon megvetésre méltók-e azok, vagy pedig föl magasztaltatásra? A katolicizmus iskolája az egész embert elfoglalja, annak minden tehetségét, kedélyét a világiak fölé emeli, az akaratot jóra vezérli. Erről idők tanuskodnak. Nem katolikus, de más szellemben vezetett iskolák hogy mennyire teszik meg hatásukat a népnevelés terén, azt firkéssze és szellőztesse az, akinek arra kedve van.

Nézzétek csak, mily felséges látványt nyújt a katolicizmus iskolája más vallásfelekezetek ingadozása és feloszlása ellenében! A katolikus iskola hitet, és tanegységet kíván, s a fölvilágosodást — de nem a sötétséget mint elleneink rágalomteljesen kürtölik — fáradatlanul elősegíti; minden lehető tárgyat bonczkés alá vesz, kutatja azt, szóval: alkalmat nyújt a nyomozásra; azonkívül buzdít az okfők vizsgálatára, melyeken tanítása alapszik; e végre tanácsot kér a történet okirataitól, az elődök emlékeitől, a buvárok találmányaitól, behatol a legmélyebb tudományokba és példásan fejtegetni azokat, s végre mindenkor magasztos bizalommal lép oly férfiak társasága elé, mely ész — és tudomány gazdagon minden kineset, melyet az elődök hátrahagyott, melyet saját páratlan munkássága által önönmagának fölhalmozott, mintegy gyupontban egyesít. — Így működött a katolicizmus iskolája mindig, és e szellemben akar és kell ezentúl is működnie.

Ember! ha körülményed és módod engedi, iskolád érdekében mindenkor kész légy, használd szellemi és anyagi erődet is lelkiismeretesen. El ne állj az igazságtól, a neked nyújtott mézes madzagot pedig amely alatt méreg rejlik, taszítsd el

kormányzás tanácsosai a legfontosabb ügyekben, a gyermeknevelés dolgában az iskolai és a házi tanítók. Melyik ezek közül a családok szemében a valódi és melyik a czimzetes? És melyiknek kellene a családi miniszteri tanácsosnak lennie?

Bizony a kis államok nevelésügyeinek a vezetői nincsenek a helyes rendszer alapján kiválogatva, annál kevésbé szakavatottságuk mértéke után megbecsülve. A családoknál többre becsülik a királyi tanácsost, mint a miniszterit, az az még jobban mondva a hazitanítót nem ritkán nem csak nevelésügyi szaktanácsosnak tartják az iskolai tanító rovására, de nagyobb tiszteletben is részesítik. Nem is szólva az ugynevezett korrepetitorokról, a kik maguknak nevelési tudományt arrogálnak s a gyermekre tanítója rovására nagy befolyást gyakorolnak, a „nevelő urak“ működését veszem tollhegyre. Mihelyt valamely nyárspolgár annyi vagyonra tett szert, hogy néhány forintot kidobhat, fő büszkesége egy intelligens háziszolgát tartani, akinek a czime „nevelő ur“, fizetése 10—15 firt és ellátás. A szülők hiúsága, hogy az ifjuraknak külön tanítójuk legyen, s azért házukba vesznek valamely tengődő kimaradt vagy ki nem maradt diákot s azt hiszik, hogy a nevelői czimmal együtt a jártasságot is beleöntik azért a 10—15 firtért abba a szükségből tudósnak felcsapott fiatal emberbe. Versenypáripát és jockeyt még nem győznek tartani, de nevelőre telik, tehát vegyük ki a kis aranyost, a

magadtól. Legyen szent — egyházad gyermeke — előtted, legyen az pártfogolt és kegyelt; legyen az reád nézve új inger, ha igazi ügy harezosa vagy, ha a félreértést, a tudatlanságot az igaz útra téríted, a gonozságot pedig ostorozod, akkor először is Isten dicsőségére, másodsor pedig nemzedet boldogítására munkálkodol.

Viszolay István

Eoldog De la Salle János, a népnevelők pártfogója.

Magasztalja lelkünk az Urat és örvendezzék szellemünk üdvözítő Istenünkben: mivel egy oly kitünő férfiut küldött a népnevelés terére, kit a kath. anyaszentegyház a jó nevelés példányképeül és pártfogójául állított föl! A következő sorok czélja ezen erény- és érdeműs férfiú életét rövid kivonatban közölni a t tanítói- és nevelői kar örömére. — 1649-ben néhány jámbor érzelmű fájdalommal tekintett a nevelési rendszer elfajulására és káros következményeire, különösen Franciaországban. Ennek orvoslására egy ima-egylet alakult; különösen pedig jó nevelőtanítók kiesdése miatt. Az egylet buzgó imája meghallgattatott, és a jó menyeyi Atya küldött egy szikla erős hitű és lángoló szeretetű férfiut az ifjuság megmentésére. Ezen Istentől küldött megmentő De la Salle János volt. Három évvel az ima-egylet alakulása után, 1651-ben, április 30-án. Reimsben született tekintélyes és jámbor szülőkötől. Atyja Lajos, a reimsi kir. főtörvényszék tanácsosa, anyja pedig a

jámbor és szintén magas rangból származott Nikole Moet de Brouillet volt. Már mint kisdedben mutatkozék Jánosban az Isten által egy magasztos hivatásra való választottsága. Első szent áldozása után tudtára adá szüleinek, hogy ő pap szeretne lenni. Szülői engedélyével tehát 1662-ben márczius 11-kén a reimsi érseki kápolnában a kispapok közé vétetett föl. Tanulásában annyira kitünt, hogy 1667-ben január 7-ikén érseke a kanonoki rangra emelte. Ez őt még inkább buzditá mindazon erények és tudományok elsajátítására, melyeket fontos hivatala követelt. Hogy pedig ezt annál könnyebben elérhesse, szülői engedélyével 1670-ben október 16-án Párisban, a Saint-Sulpice-i papnőveldebe lépett, hol kitünő emberek vezérlete alatt buzgón készült az egyházi rend szentségének fölvételére. De valamint az arany a tűzben tisztul, ugy az Isten szolgálai a megalázás és keserű próbák hevében: 1671-ben július 19. meghalt édes anyja; nemsokára reá pedig 1672-ben április 9-ikén atyját is elveszté. Jánosnak, Isten kifürkészhetetlen gondviselésében megnyugodva, oda kellett hagynia a nevezett papneveldet és a még nálánál fiatalabb 6 testvére nevelését átvennie. — Ezen nehéz föladatát nem csak a legpontosabban teljesité, de e mellett még magát is annyira kiképezte, hogy vizsgáit a hittani tudorságra kitünően tette le. 1678. 9-ikén pappá szenteltetvén, ugyanazon év husvét napján mondta első szent miséjét esodálatraméltó áhitattal. Most napról-napra figyelmét mindinkább az ifjuság szomorú nevelési helyzete vette igénybe; s végre is elhatározta az ifju-nevelés ujjaszervezését. E végből De la Salle 1680-ban Reimsben egy

szigorú megkülönböztetést nem ismerő tanító kezéből s bizzuk a „saját nevelők“-re — ez az ő felfogásuk. De a gyermeké nem ez. A gyermek csak annyit tud az egészéből, hogy itt van egy fiatal bácsi, aki őt külön fogja tanítani, mert iskolába a járnai nem érdemes. Ennek a felfogásnak aztán az a következménye, hogy a gyermek a nyilvános iskolát nem becsüli s az ott működő tanerőket sem tartja tiszteletben. Előtte a nevelő ur a minden s ha később nyilvános iskolába kerül is, az arról előbb táplált felfogása sohasem megy ki a fejéből. Sőt a szülők maguk is kicsinyes és értéknélkülinek tüntetik fel az iskolát ezen urhatnamság által. Pedig ezzel nem csak az iskolának ártanak — ezzel ők amugy sem törődnek — de önmaguknak is nagyon rossz szolgálatot tesznek; nem csak az által, hogy gyermekeiket elbizakodottakká teszik és mértéken túl kényeitetik, hanem egyenesen rossz kezekre bizzák. Mert azoknak a nevelő uraknak a működése nem elv, hanem szükség; nem a nevelés náluk a czél, hanem a életfentartás és kényelem. Hiszen élni kell az bizonyos, de az eszközöket azon az uton kell megszerezni, amelyhez értünk. Aki nem tud arabusul, az ne beszéljen arabusul — aki nem ért a neveléshez, ne kontárkodjék benne.

A mi engem illet, én a ruhámat sohasem csinaltatom a cukrásznál, sem a eszímámat a kalaposnál s következöleg a gyermeknevelést sem bíznam

másra, mint aki ezt a nagy mesterséget kitanulta. De sok szülő ellenkezöleg gondolkozik. Vagyha nem is ellenkezöleg, de olyformán, hogy nevelni olyan könnyü mesterség, melyhez mindenki ért, aki nadrágban jár és fésülködik; vagy talán még az sem kell hozzá.

Hogy — mint valahol olvastam — ezt a pedagogiai házalást kiirthassuk, a fának a gyökerére kellene vágni a fejszét: meggyözni a szülőket hogy a nevelés igenis tudomány és a nevelő nem házi cifrázkodásra és a hiúság kielégítésére való. Akkor azután csak olyanokat fogadnának miniszteri tanácsosoknak, akik a dologhoz értenek. Ha pedig ilyenre nem telik — mert valódi nevelő nem megy 15 frtéért „nevelni“ — küldenék inkább gyermekeiket a nyilvános iskolába.

Nem vagyok ellensége a házi nevelésnek, de igenis a „házi nevelésnek.“ Ha az az egyén, akire a gyermeket bizzák, szakképzett nevelő — mindenesetre jobban nevelheti a gyermeket, mintha az iskolába jár, mert összes figyelmét arra az egyre fordíthatja — de az ilyen nem is fogja azt az iskola rovására cselekedni. De ha nem ilyen a gyermek házi vezetője, akkor jobb a gyermeket más 50-el együtt neveltetni, mint külön elrontatni.

Miniszteri tanácsos: méltóságos: királyi tanácsos: nagyságos. Melyik hát az egyik és melyik a másik?

Cenner Lajos.

házat bérelt, hogy ott a vezérlete alatt levő tanítók közös szabályzat szerint éljenek, és a szegény ifjakat az egyház szelleme szerint neveljék és tanítsák. Önmaga pedig a fiatal tanítók kiképezését vette át, a mi mellett saját tanulmányait is annyira vitte, hogy 1681-ben bizonyos tételek kitűnő megvédése után a theologiai tudori rangot nyerte meg. Erre a buzgó és fáradhatlan nevelő célja könnyebb elérhetése végett a tanítókat saját lakásába vevé föl 1681-ben június 24-én; sőt mi több! az 1684-ben kitört éhség alkalmával özszesz vagyonát (mintegy 40,000 frankot) kiosztá a szegények között, hogy így az Istenbe helyezett annál nagyobb bizalommal adhassa magát oda magasztos munkájának. Még ugyanazon évben letette 12 tanítótársával három évre az engedelmesség és kitartás fogadalmait, még ha kéregetve kellene is kenyérüket megszerezniök. Az új társulatnak „a keresztény iskola-testvérek” czimét adta, és a bold. Szűz, valamint sz. József kiváló pártfogásába ajánlá. Maga újabb buzgósággal fogott ezek után a nevelés fontos munkájához; most már nem elégedett meg társai kiképezésével és igazgatásával, hanem önmaga ment az iskolába és oktatta a szegény gyermekeket. — Ezt már mégis csak sokallották sokan, és őt eszmézavartnak merék híresztelni; sőt ismételtelen fel is keltek ellene. De nemsokára eloszlott minden előítélet és más gondolat kezdett uralgni. A nemzet jobbjai De la Salle iskoláinak nagy hasznát esakhamar elismervén, általa kiképzett tanítókat kértek mindenfelől az ifjuság nevelésére. E hívás annyira fokozódott, hogy 1692-ben Páris mellett Vaugirardban ujonczházat volt kénytelen nyitni. 1694-ben De la Salle 12 társával a már említett fogadalmakat élethossziglanra tevé le. Ez alatt társulata üdvös működésének híre mindinkább elterjedt; az ifjak nagy számmal sereglettek iskolába. II. Jakab, Angolhon királya, azon időben Párisba lévén, szintén értesült a szent életű férfiú kitűnő nevelési rendszeréről, fölkeresé őt és rábirta, hogy 50 irlandi nemes ifjút is fölvegyen jó nevelés végett. — De la Salle jóllehet intézetét csak szegények részére alapította, nem vonakodott 1698-ban egy olyant is létesíteni, hol nemes származású ifjak oktattatnának szent hitünk üdvös elveiben. 1699-ben pedig Európa első vásárnapi iparos iskoláját hozta létre. Az intézetek száma így évről-évre nagyobbodott, és mégis kénytelen volt 1700-ban egy tanító-képezdét is nyitni világi tanítók képzésére. Pár év múlva pedig egy javító-intézetet alapított Saint-Yonban fejezőnövendékek részére. Áldásos működését most már a rossz érzelmű párisi tanítók tovább nem tűrheték és ellene heves üldözést támasztottak; sőt 1709-ben annyira vitték, hogy a jámbor nevelő 5200 livre fizetésére ítéltetett el. Csodálatraméltó türelmében csak szokásos mondását: „Áldott legyen az Isten!” rebesgette. — Végre is a sok megerőltetés következtében De la Salle annyira kimerült, hogy jónak látta egy főnököt választani társai közül. Ez megtörténvén, 1717-ben május 18-án társai nehéz beleegyezése után kormányzói főtiszttségét letevé. Erre a társulat szabályait és a „tanítástervet” határozta meg pontosabban.

1719. év február havában komolyan megbetegedett; ugyanazon év sz. József napján csodálatos módon utoljára mutatta be a szent áldozatot. Április 3-ikán végrendeletét írta meg, mely szép bizonyosságot nyujt vallásos érzelmei felől. Végre ápril 7-ikén, nagypénteken, átadá lelkét szeretett Üdvőitőjének Rouenben. Utolsó szavai ezek valának: „Mindenben imádom Istennek akaratát, bár mit is küldjön reám!”

Számos böcses neveléstani művei közül, sajnos, a hely szűke miatt itt mit sem küzölhetünk.

A boldog alapító halála után is folyton növekedett a társulat. XIII. Benedek 1725-ben január 26-án egy külön Bulla jóváhagyta és megerősítette „a keresztény iskola testvérek” társulatát; 1840-ben pedig (május 8.) XVI. Gergely pápa az Istennek eme buzgó szolgáját „tiszteletre méltónak” (venerabilis) nyilvánította. És végre 1888-ik év február 19-ikén dicsően uralkodó szentséges Atyánk, XIII. LEO, De la Salle Jánost ünnepélyesen „boldoggá” avatta; ünnepét pedig május 4-ikére helyezte. Az egek Ura még mindig művel esodát ezen hű szolgája közbenjárására, a mi a „szentté” avattatásának buzgó munkálatára nyujtott újabb alkalmat. — Adja a jó Isten, hogy ezen erénydus életű nevelő minden keresztény tanítónak és nevelőnek hatalmas védnöke, előképe és közbenjárója legyen a jó nevelés fontos és magasztos terén! A keresztény iskola-testvérek társulata jelenleg Ausztrália kivételével minden világrészben működik. Van körülbelül 1.200 telepe 12.000 rendbeli taggal, kik mintegy 400,000 tanulót tanítanak.

1857-ben Alsó Ausztráliában telepedtek le egy miniszteri rendelet folytán; de jelenleg ugyanott már több helyen van iskolájuk; tavaly pedig Vorarlbergben vettek át egy tanítói képezdét világi tanítók kiképezésére. A társulat kiterjedtsége dacára sem volt képes mindeddig a szép hazánkból jövő számos hívásnak megfelhenni a magyar tagok hiánya miatt. Hogy tehát a társulat annál gyorsabban kiterjedhessen, Bécsben (IX. kerület Waisenhaus-uteza 5. szám, cs. kir. Árvaház) egy oly tanítóképző-intézet is nyitattott, melybe oly jó viseletű és eszes ifjak vétetnek föl, kik valamely közép, vagy felsőbb iskola legalább 4 osztályát elvégezték és a 14-ik évet betöltötték. A kik belépésük előtt tették le a tanítói vizsgát, próba idejük lefolyta után azonnal működhetnek hivatásukban képzettségüknek megfelelőleg.

Gibárt,

keresztény iskola-testvér.

A levélírás gyakorlati tanítására vonatkozó tanmenet a népiskolában.

- 1.) Megismertetjük a tanulókat egyes, az olvasókönyvben foglalt helyesen írt levelek alapján a levél mivolta, haszna- és céljával.
- 2.) Tartalmilag kezelt, helyesen írt leveleket a tanulók által másoltatunk.
- 3.) A tanulók adott egyes mintalevelek szövegét felbontják alkatrészeire. (Megszólitás, bevezetés, tárgyalás, befejezés, keltezés, aláírás.) —

4.) A tanulók megállapítanak a tanító segítségével bizonyos tárgyakra nézve egyes levélbeli vázlatokat, illetőleg gondolatrendeket és ezek alapján írnak azután leveleket.

NB. Ama rendet, sort, vagy egymásutánt, melyben gondolataink egymást követik, gondolatrendnek, vagy gondolatmenetnek nevezzük.

Vázlat alatt valamely foga'mazvány összevont tartalmát értjük.

A gondolatrend és a vázlat között az a különbség, hogy a gondolatrend nem adja magukat a gondolatokat, hanem azokat csak általánosan jelöli ki, úgy, hogy ugyanegy gondolatrend több fogalmazványhoz is szolgálhat alapul; a vázlat ellenben magukat a gondolatokat azaz a tartalmat adja, de oly tömören és összevontan, hogy ezen a gondolatok egymásutántját is könnyen föl lehet ismerni.

5.) A tanulók adott egyes mintalevelek nyomán készítenek vázlatokat, előbb szóval, azután írásban.

6.) Egyes mintaleveleket már tárgyakban írt levelekkel utánoztatunk; például azt mondom a gyermekeknek: a mint itt a nyár, a farkas stb. levél alakjában le van írva, úgy írjátok le ti levél alakjában a telet, a rókát, stb.

7.) A tanulóknak rövid tételben adjuk a levél tárgyát, melynek ők azután szabadon kisebb-nagyobb terjedelemben levélalakot adnak.

8.) A gyermekek saját ismeretkörükből választanak tárgyat, és írnak arról levelet.

Ha a növendékeket az elősorolt fokozatokon a kellő ügyességgel keresztülvettük, lehetetlen, hogy a levélbeli bevezető és befejező beszédmodokat, az egyes kifejezéseket és általában a levélírás nyelvét, bel és külalakját kellőképen el ne sajátítsák és a levélírásban készségre ne jussanak. Ugyanezt a tanítói eljárást némi módosítással lehet az ügyiratok tanításában is követni.

Fennebbi tanmenet szerint elkezdhetjük a levélírás tanítását egyéb írásbeli gondolkifejezési gyakorlatok mellett már a II-ik évfolyamban a fennebb érintett I-ös és 2-ik fokozat szerint s azután tovább folytatjuk azt a többi fokozatokon át a III., IV., V. és VI-ik évfolyamban.

Igy elsajátítják a tanulók a levélírást a népiskola nyelvészaki céljának megfelelően annyira, hogy t. i. egy egyszerű levelet, melynek tárgya a népéletből van véve, nagyobb hibák nélkül megtudnak írni. Hogy a népiskola ezt a célt eddig igen sok, sőt a legtöbb helyen el nem éri, azt sajnos tapasztaljuk. —

Danninger József,
tanítónőképző tanár.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

— **Kathol tankönyvek méltatása protestáns részről.** Most midőn a népisk. tankönyvek aprotatiója oly számos és különböző discussiónak lőn forrása alkalmoszerűnek találjuk a Szt-István társ. jegyzékében adoptált, s hazai népiskoláinkban a körülbelül másfél millió példányban elterjedt Györf-

fy-féle népiskolai tankönyvekre vonatkozó egy elismerő nyilatkozattal ismertetni meg t. olvasóinkat, a mely mint protestáns részről jövő dicséző kritika, kétszeresen figyelemre méltó. Szórul-szóra közöljük az ezt feltűntető levelet, azon hozzáadással, hogy szerző és kiadó, az abban foglalt hízeltő és kecségtető ajánlatot megköszönve, el nem fogadták, régi elvűkhöz híven, a kath. tanügyi irodalom előmozdítását tűzven ki főfeladatul a mely körül elévülhetlen érdemeket szereztek maguknak.

Teintetes Györfy Iván úrnak Esztergom. A jelen tanév első napjaiban szereztük meg Buzárovits Gusztáv könyvnyomda tulajdonos könyvkészletének árjegyzékét, melyben az Ön által készített „Földrajzi Könyvecske” „Magyarország története” és „Természetrész” című tankönyvekre hívja föl az illetők figyelmét. (Azóta megjelentek még: „Természettan”, „Alkotmánytan”, „Számítan”. — Sajtó alatt vannak: „Egészségtan”, „Gazdaságtan”, „Magyar nyelvtan”.) Megvalljuk őszintén, — hogy az Ön készített könyvek bírálatát nem olvasva — egyelőre csak is olcsóságánál fogva határoztuk el magunkat megvételre. Azonban megrendelés után — átnézve a könyvet, azon tapasztalatra jutottunk, hogy az Ön könyvét általánosságban olcsósága és rövidsége következtében különösen osztatlan népiskolákban biztos sikerrel lehet használni. — Van azonban egy körülmény, mely miatt általános használatba az Ön könyvei nem jöhetnek, — ez az: hogy a protestáns iskolákban való használatát rossz szemmel néznék az illető tanügyi főhatóságok. — Teintettel ezen körülményre, mi aláírottak abban állapotunk meg, hogy az Ön könyveit — engedelmével s beleegyezésével át-alakítjuk, s ahol szükséges protestáns színezetet adunk neki, hogy így ne csak róm. kath. hanem más jellegű iskolákban is bátran használhassák. Ezt akarván előrni kartársi tisztelettel kérjük, mikép póstaforodultával tudatni sziveskedjék, vajjon hajlandó volna-e — és mily feltétel alatt — megengedni, hogy népiskolai tankönyveit prot. szellemben átdolgozhassuk s kiadásáról gondoskodjunk? — Együttal — ha netán Buzárovits G. úr volna a kiadó tulajdonosa az ön könyveinek, arra is kérjük, mikép sziveskedjék Buzárovits G. úrnak e körülményt tudomására hozni azon kijelentésükkel együtt, mikép — hajlandó volna-e azok kiadását eszközölni? s mily feltétel alatt? Becses tudósító levelet kérve — annak kijelentése mellett, hogy az engedély után a részletes tervet Önnel közölni fogjuk — teljes tisztelettel maradunk Tisza Füreden Heves. 1881 decz. 13. tisztelő kartársai: Milesz Béla*, s. k. Ligárd János s. k. tanítók.

— **Három dal** (Sorsunk. Este van már. Te már nem szeretsz) énekhangra zongorakísérettel Antos Károlytól. Ára 1 frt 20 kr. — „Czimbalmos” esárdás, kedvelt népdalokból zongorára alkalmazta Nagy Zoltán. Ára 80 kr. — Die Waldblume (Polka-Mazur) von Anton Faulwetter. Pr. 80 kr. — Festreigen (Walzer) von Anton Faulwetter Pr. 1 fl. — Kaphatók

* M. B. jelenleg a „Tisza-Füred” cz. helyi lap szerkesztője; nevével sűrűn találkozhatni a f. v. szépirod. lapok hasabjain, hol számos szép novellája jelent meg. E téren méltó társa, Ember György n. váradi kathol. tanító, ki mint szépirod. író szintén jó névnek örvend.

Rózsavölgyi és Társa es. és kir. udvari zeneműkereskedésében Budapesten (Kristóftér.)

— **Előfizetési felhívások**: Brankovics Györgynek: „Hóvirágok“ című költemény kötetére. Br. Gy. a Képes Családi Lapok és az Ujpesti Ellenőr érdemes szerkesztője, kinek neve az irodalomban eléggé ismeretes, mert eddig 14 önálló munkája forog közkezen. A „Hóvirágok“ kötete 12—15 nyomtatott íven, elegánsan kiállítva f. é. május hó 1-én fog megjelenni. Ára 1 frt, diszkótésben 9 frt. 10 péld. után 1 tp. Az előfizetési összegek a szerző címére (Ujpest, Károlyi u. 25. sz.) póstaútvánnyon küldendők

— **Ponori Thewrewk Emil** egyetemi tanár a hazai classica philologia vezérferfiának: „Bibliotheca scriptorum Graecorum et Romanorum“ vagyis a róm és gör. klassikusoknak iskolai használatra szánt szövegkiadásai — ezimű vállalatára. Az egyes szövegek nem lesznek külföldi recenziók egyszerű lenyomatai, hanem önálló edítők, úgy hogy a vállalat több darabja tudományos szempontból is érdeklődésre tarthat számot. Az előnyösen ismert Lampel Róbert kiadó, nagy gondot fog fordítani a vállalat külső alakjára, és arra, hogy az egyes füzetek olcsó áron legyenek megszerezhetők.

— **Tanulók Ővasóira** II. évfolyamára Lampel Róbert kiadásában (Andrássy ut 21. sz.) Dr. Jancsó Benedek és Dr. Boros Gábor, középisk. tanárok szerkesztése mellett. Az évfolyam (10 füzet) ára 2 frt, egy füzet 20 kr. Ezen vállalatot, mely hathatós eszköz a középisk. ifjúság olvasottságának nagyobbítására a nemzet klasszikusainak fő műveire nézve, melegen ajánljuk.

VEGYESEK.

— **Önkéntes tanítók.** A mult számunkban említett „Utasítás“ megjelent és megerősíti hírünket, hogy a tanítók önkéntesek lehetnek. Az Utasítás a napi lapokban szó szerint volt közölve, itt csak azt említjük meg, hogy az önkéntesi kedvezmény elnyeréséhez, ha valaki saját költségén akar szolgálni a tanítóképző-intézet utolsó évfolyamának pusztán sikeres, ellenben kivételesen államköltségen jeles elvégzéséről szóló iskolai, és vagyontalansági bizonyítvány kívántatik meg. — Ide vágó esetleges kérdésekre szívesen adunk feleletet (Szerk.)

— **Egyforma mérték.** Ó-Turáról vesszük a következő sorokat: Az igazság istenasszonyát láttam a minap egy középületen. Önkénytelenül is a társadalom jutott eszembe, mely legkevésbé sem állítható fel a részrehajlatlan bíró mintaképeül, valamint a sors sem, mely oly igazságtalan mértékkel mér, és legmostoháiban bánik oly emberekkel, kik érdemesek, és pazar az érdemtelenek iránt. — Nincs szándékom a néptanítók mostoha sorsát vázolni, tudja ezt mindenki és anyagi helyzetük emelésének szükségét érzi. — Későn ugyan, de örömmel vesszük tudomásul, hogy városuk ev. felekezetének egyik tanítója a magyar nyelv sikeres tanításáért jutalomban részesült. Ez valóban kitüntetés; első sorban a tanítóé, azután a felekezeté és a városé. De miért adták tudtára oly későn ezen kitüntetést? Ide-oda egy év mult el s nekünk a vá osunkat ért szerencséről tudomásunk sem volt.

A kitüntetés némileg közös miért nem értesítettek tehát minket azonnal a kitüntetésről? Az okokat nem kutatjuk, de felemlítjük a következőket. Tanfelügyelő urunk valahányszor városunkban üdvözölhetők, katolikus iskoláinkról mindenkor teljes megelégedéssel nyilatkozott. Büszkéek voltunk és vagyunk is ezen nyilatkozatra, melyet a tanfelügyelő úr máshol is ismételt. És mégis, daczára többször kifejezett megelégedésének a kath. tanítókat mellőzte a jutalom kiosztásánál! Elítélés és jutalmazás ez egyaránt anélkül, hogy működésüket megbírált volna. — Értesülésünk szerint városunk két tisztviselője ajánlotta jutalmazásra az ev. tanítókat. Miért nem voltak hát a kat. tanítók is ajánlva — talán épen azért, mert katolikusok? — Becsületes igyekvő tanítóink lankadatlan szorgalmának ne szegje azért szárnyát városi tisztviselőink felületes eljárása és a tanfelügyelő úr általi szándékos (?) mellőztetésük! — Egy ó-turai polgár.

— **A tanítóképző-intézeti tanárok** április 15-én tartották közgyűlésüket Budapesten, melyen szóba kerültek: a tanterv és tankönyvek; a képesítő vizsgálatok, ezeknél a közgyűlés elfogadta azon indítványt 1.) hogy a vizsgálat osztássék két felé, alapvető és tulajdonképeni szakvizsgálatra; az előbbi állana az általános műveltségre tartozó tantárgyakból és a 3-ik évfolyam végén ejtették meg; utóbbi pedig a 4-ik évfolyam bevégezése után tétetnek le és tárgyait kiválóképen paedagogiai studiumok és a gyakorlati tanítás képezné; 2.) hogy a magán uton készülő csak az évenként tett osztályvizsgálatok kiállása után boesájatassanak képesítő vizsgálatra, s ekkor is feltüntetendő az oklevelekben a magán uton készülés. — E közgyűlés végül, hosszabb vita után, kimondta „A magyarországi tanítóképző-intézeti tanárok egyesülete“ nek megalakulását. Feladata: az összes tanítóképzőket működési körébe vonni, hogy egyesült erővel valamenynyen munkálkodhassanak a közös ügy érdekében. — A megalakult egyesület azután teljes számban gr. Csáky miniszternél tisztelgett, ki örömmel fogadta a megjelenteket és kijelenté, hogy „Egyesületi együttés működés utján sokkal jobban lehet ápolni a közügyet, mint szétforgácsolva és biztosítá őket, hogy esetleges propositióikat mindig behatóan fogja megfontolni, mert — úgy mond — mindig könnyebb ségemre esik, ha szakemberektől kaphatom az információt. — Berzeviczy és Gönczy államtitkároknál is tisztelgett, kik szintén szívesen fogadták őket. Felemlítést érdemel Berzeviczy nyilatkozata, miszerint: „A kulturának egyik legfontosabb tényezője a népnevelés; hogy pedig a népnevelés boldogulhasson, a tanítóképezdeknek kell felvirágozniok.“

— **Az iskola-adó** A tanügyi bevételek és kiadások arányba hozatala kérdésével foglalkozott Bpest főváros tanácsa. A közoktatásügyi bizottság e részben a tandíjak felemelését és 1% iskola-adó behozatalát hozta javaslatba. A pénzügyi bizottság csak a tandíjak felemeléséhez járult, ellenben az iskola-adó behozatalát, mint időszerűtlen intézke-

dést ellenezte. A tanács, habár némi módosítással, a közoktatásügyi bizottság javaslatát fogadta el, a mennyiben azt az előterjesztést fogja a közgyűlésnek tenni, hogy a tanügyi bevételek és kiadások közt az egyensúly csakis az iskola-adó behozatala útján lehetséges; másrészt pedig a tanács azt sem találta indokolatlannak, hogy a tandíj, ne ugyan az elemi és polgári iskolákban, hanem a realiskolákban fölemeltessék. — Legjobb lenne az iskola-adót és a tanítás ingyenességét behozni, mint az a külföldön és Ausztriában már életben van.

A tanulók közellátóságáról beszélt dr. Juba Adolf szemkórházi orvos az egészségügyi egyesület felolvasó ülésén, melyre nézve sok tanulót volt alkalma megvizsgálni még pedig ugy látásukra nézve, valamint szemtükörrel is. Mindig csak az iskolát okolják, hogy közellátóvá fejleszti a szemet. Hiszen ezt jó is volt figyelembe venni s pl. a főváros is igen célszerű intézkedésekkel javít újabb iskoláin; de jóval többet árt az iskolán kívül, odahaza végzett munka. Otthon a tanuló szemére nem ügyel senki, sötétes szobában, hibás szerkezetű asztalnál dolgozik a tanuló, belebujva a könyvébe. Az öröklésnek is van köze a közellátóssághoz, továbbá a rosszlátás is közellátósságot fejleszt, kivált a görvélyes szemgyuladásból származó rosszlátás. A görvélyes szemgyuladás az egészségtelen lakásokban a rosszul táplálkozó nép között tenyészik. Allást kell erre nézve is foglalnunk, nehogy nálunk is annyi legyen a szemüveges ember, mint Németországban.

— **A felekezeti tanárok nyugdíjügye.** A képviselőház tanügyi bizottságának egyik ülésében azt a nyilatkozatot tette Csáky Albin gróf, közoktatásügyi miniszter, hogy a felekezeti középiskolák tanárainak nyugdíjügyét legközelebb rendezni fogja. Mint értesülünk a közoktatásügyi miniszterium kebelében fokozatos erővel fogtak hozzá, az ügy előkészítéséhez, s az alapul vett elvek után biztos kilátás van arra, hogy a tervezet sikerülni fog. Az van nevezetesen célba véve, hogy a felekezeti tanárok nyugdíja ama kules szerint rendezessék a mint az állami középiskolai tanárok nyugdíja rendezve van. Harmincz éves tanári szolgálat után teljes nyugdíjra tarthat számot, a tervezet szerint mind az a felekezeti tanár, a ki fizetésének egy harmadát egyszersmindenkorra befizeti az önállóan kezelendő nyugdíjintézet pénztárába, vagy ha már régebb idő óta mint rendes tanár működött, a lefolyt évekre is megfizeti a fizetése egy harmadának megfelelő egyszerű 5%-os kamatokat. Az iskola-fentartó közegektől a készülöben levő nyugdíjjavaslat semmi külön hozzájárulást nem vár, de igenis számításba veszi a felekezeti iskoláknál majd kivétel nélkül meghonosított, tanári nyugdíj címén fizetett több-kevesebb évi járulékot a tanítványoknak. Ez összegek hasonlóképp a nyugdíjintézet pénztárába lesznek beszolgáltatandók. Az egyes iskoláknál fennálló nyugdíjintézeteket a javaslat nem vonja be számítása körébe. Magokra az eddigi fentartó közegekre bizza, hogy azt csinálják vele, a mi saját belátásuknak, illetőleg iskoláik érdekének leginkább megfelel. Előreláthatólag e nyugdíjintézetek akként teljesítik legcélszerűbben feladatukat, ha a nyugdíj kötelékébe tartozó, időtöltött tanároknak az

állami nyugdíj pénztárba fizetendő kamat összegét, vagy esetleg törzs befizetését is rendezik. Ez alapon, az eddigi átlagos számítás szerint, ha a nyugdíjazás rendes folyamába lép vagyis a törvény életbe lépésétől számított harmincz év múlva, az állam évenként nevezetesebb összeggel fog hozzájárulni a felekezeti tanárok nyugdíjához.

— **A siketnéma oktatás érdekébe.** Scherer István és Berzina János felhívást bocsátottak ki Magyarországi püspökeihez, törvényhatóságaihoz, sz. kir. városaihoz és jótékony emberbarátaikhoz. A tág körben mozgó felhívás előadja, hogy a közel husz ezernyi magyar siketnéma oktatása érdekében többet kell társadalmilag tennünk, mint a mi eddig történt. Az ügyükért buzgólkodó tanítók kijelölik a módokat is, hogyan kellene a megyéknek, a püspöki székvárosoknak felkarolni a siketnémák érdekét.

— **A szatmármegyei r. k. néptanító-egyesület** f. évi közgyűlését ápril hó 24-én tartotta meg, a következő tárgysorozattal: 1) Elnök jelentése az egyesület 1888. évi működéséről. — 2) A pénztár állásának kimutatása, s ennek kapcsán a felmentvény megadása. — 3) A pályázat eredményének kihirdetése, a jelíges levelek felbontása és a pályadíj kiadása. — 4) Jutalmazott pályamunkák felolvasása. — 5) Az orsz. tanítói nyugdíj-törvény reviziója. Előadó Ember Károly. — 6) A III. egyetemes tanító-gyűlés végrehajtó bizottsága által küldött felhívás tárgyalása. — 7) Indítványok.

— **Lesz tehát sajtóper!** Egy tanító a „Magyar Allam“ ellen. Ezen nagyhangú kijelentést tette Glatz György f. v. tanító, ki ez idő szerint a véres száju M. P. Szemle szerkesztéséért felelős, azon alkalomból, hogy a M. Allam őt — saját kérelmére — megtámadta. Az összes napilapokban közölte a sajtóper megindítását. De meg gondolta magát. Az érdekelt szerkesztőség ugyanis eddig semmiféle értesítést sem kapott, és mi biztos forrásból tudjuk, hogy Glatz e napig nem nyújtotta be a sajtóper, és állítása szerint nem is fogja, mert a M. Államra ő nem ad semmit, tehát fenti kijelentésével magyarán kimondva — hazudott, ami egy tanítóra nézve, kinek mindenben jó példával kellene előljárnia, nagyon hátrányos jellemvonás. De ne csodálkozzunk ezen! Az az ember, ki oly támadásokat, melyek az ember legszentebb kincsében, becsületében tesznek kárt, magán hagy száradni és ezzel azok igaz voltát elismeri, mindenre képes. Az azonban esoda, hogy a vidéki tanítók szemei még mindig be vannak kötve és nem fordítanak háttal Glatz Györgynek és a tulajdonképpen csak egy emberből álló 100-as Rill bizottságnak. — Ugy tudjuk különben, hogy a G. ellen felhozott vád igaz, aminek megítélése nem a f. v. tanács tanügyi osztálya elé, hanem egyenesen a fenyítő törvényszék elé tartozik. Hiszszük, hogy majd egyszer tündökölni fog az igazság fénye!

Tanügyi tájékoztató. A hpprimás Ó Em. a nagymácsédi iskolának 100, a hollókői iskola helyreállítási költségeinek fedezésére 100, a poszony-szent-istváninak pedig 200 frtot adományozott. — A vall. és közokt. miniszter a Besán-féle 100 frtos ösztöndíjat Bósz Etelkának a bpesti kath. tanítónőképzde I. éves növendékének adományozta.

Szerkesztői telefon.

Sz. K. Köszönjük a közvetett szellemi pártolást. Futólagos átnézés után is jelezhetjük, hogy — beválnak. Meleg üdvözet! — Sz. I. Szerettünk volna többet is küldeni, de nem volt lehetséges. Szívélyes üdvözet! — F. I. Szedermagot a földművelési miniszterium ad ingyen, de csak úgy, ha selyemhernyók tenyésztésére vállalkozik. — G Reméljük, a helylyel most még inkább lesznek megelégedve. — H. G Kedves cikke jelen számunkból sajnálatunkra, kiszorult. Mily helyt lehet — megkapja az imprimatur-t. A többire nézve — most már más-fél hónap mulva fogunk biztos választ adhatni. Addig csak nem emésztí fel a kíváncsiság? — J. P. A kéz Ézsaué, de a hang Jákobé. Hisszük, hogy áldását így is elnyerjük. Cs. N. Hátralék nincs; csak az 1889-iki előfizetés van hátra.

Verhovay Gyula

kitünő műve

„AZ ÁLARCZ KORSZAKA“

kapható a „Népnevelő“ kiadóhivatalában. — 1 firt 10 kr. beküldése után bérmentve küldetik meg.

WATERBURY-

Remontoir zsebóra á 650, Remontoir chronom. á 925.

Ébresztő-órák különféle árban.

A világ legjobb órái.

Tokjaik, *dlany-ezüstből, mindig fehérek maradnak; járásuk pontos, szerkezetük tartós, külsejük csinos.*

3 évi kezességgel adatkak el

a magyarországi főraktár és javítóműhely által

HOTTELMANN A Budapesten

főraktár:

fióküzlet:

V., váci-körút 28/I. szám a. | IV., koronaherceg-utca 5.

Nagy választékos raktár japán és china-árakban.

Kitünő tea.

Ezen óranak, úgy hiszem, rugója tört el, leestett a köre, kérem ezt megcsináltatni és evvel együtt még egy ilyen órát részemre küldeni. Tisztelettel Mező-Nyárad pr. Alsó-Abrány, 1888. jul 13-án
Majthényi Adám.

Az uzsorás áldozata.

Társadalmi beszély. J. Bernhard nyomán németből dr. K. Mléssy Ferenc. 8-rét. XI + 174 lap, ára 60 kr.

Ifj. NAGEL OTTO

könyvkereskedése Budapesten, Múzeum-körút, a nemzeti színház bérházában.

Világ szép mesék. A gyermekifjuság számára meséli Benedek Elek. Több színes képpel, ára vászonkötésben 3.60
Kis pajtások könyvesháza. Hazafias versek és elbeszélések. Irta Bolygó bácsi (Erdélyi). Csinos képekkel, füzve —.39
Gulliver utazásai. Irta Swift Jonathan. Az ifjuság számára átdolgozta Sándor A. Színes képekkel, csinos kötésben 1.—
Keleti tündéregék. Török és arab tündérmesék. Az ifjuság számára Saadi Firuz után. Öt színes képpel, diszes kötésben 2.—
Gyermekek mulatsága. Mulattató olvasmányok kis gyermekek számára, versekkel és hat olajnyomatu képpel. Irta Szabó Antal. Diszes kiállításban 1.20
Regenyhó. Regék, elbeszélések, tündérmesék gyermekek számára. Irta Walter Károly. Szép csinos képekkel és fametszetekkel diszítve. Csinos kötésben 1.20
Gyermekmesék. Rövid mesék és elbeszélések

kis gyermekek számára. Irta Erdőssy. Színes képpel és fametszettel —.60
Robinson Crusoe. A magyar ifjuság számára irta Sándor M. Színes képekkel, diszes köte 1.40
Kicsinyek világa. Nagy szemléleti képeskönyv színezett képekkel. Irta Lajos bácsi. Diszes kiállításban köte 2.—
Elpusztíthatlan kiadásban vastag papírra felhuzva 2.60
Igaz történetek és mesék az ifjuság számára. A legjelesebb kútfők után irta Tanító Néni (Kalloca Róza) 168 old., 18 színes képpel és fametszettel. Ára csinos kötésben 1.40
Képes versek a kicsinyek számára Irta Lajos bácsi. Sok színes képpel. Diszes kiadásban 1.—
Vastag papírra felhuzva 1.60
Tündérmesék. Elmeséli Tóni bácsi. Hat színes képpel. Csinos kiállításban 1.20
Az itt elősoroltakon kívül valamennyi iskola- és más könyv általam jutányos áron beszerezhető. Videki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek.
Kimerítő könyvárjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve

Melléklet a „Népnevelő“ 1889-iki 8. számához.

Táncmulatság otthon,

könnyű szerrel, még kevésbe vagyonos családoknál is rendezhető. A legújabb mechanikai szalon-hangszer **Phönix**, mely egész zanekart pótol, kellemes hangja és erős zenéje folytán, családi estélyeknél, tánc zenére különösen alkalmas és valódi élvezetet nyújt. Ezen hangszerrel bárki, habár zenéhez semmi fogalma sincs, a legszebb dalokat, a legújabb táncdarabokat birja eljátszani. Össze nem tévesztendő az eddig ismert Ariston és más ilyen mű hangszerekkel melyeket zeneteljeség és hang tekintetében a Phönix messze tulszárnyal. A Phönix ércből készített, elpusztíthatatlan kótákkal bir, melyek nem csak egyes részeket, hanem teljes zenedarabokat, egész keringőket és négyeseket képeznek. Válogatott zenedarabjai nagyon pontosan és eredetien vannak rendezve, melyek a legnagyobb igényeknek is megfelehetnek, sőt egyes dalokat, operarészleteket oly eredetiséggel ad vissza, mely mindenkit csodálatra ragad. A „Phönix“ változatokkal játszható, ennél fogva táncdarabok erősebb hanggal, dalok halkabban, operák rezgő változattal játszhatók rajta. Ennél fogva a Phönix mindenütt kedveltséget vívott ki magának. A hangszer bővebb leírása képes hangszerkatalógusomban található. A megjelent zenedarabok jegyzék kívánatra rendelkezésre áll.

Ez alkalommal van szerencsém ajánlani saját készítményű mindenféle néven nevezendő hangszerekből dusan felszerelt raktáromat. Mindennemű hangszert és zenélő művek javítása teljesít pontosan teljesítetik. Ócska hangszerek cserébe is elfogadtnak.

Ujjonnan megjelent hangszer-árjegyzékem kívánatra ingyen, és bérmentve megküldetik. — Hermonikákról szóló képes árjegyzék külön kiadásban.

STERNBERG ARMIN hangszergyára
főraktára: Bpsten, VII. Kerepesi-ut 36.
sz. A „PHÖNIX“ egyedüli főelárusítója.

REFORMATOROK.

Történelmi előadások

Katholikus Reformatorok és Luther Márton fölött.

Irta:

DR. GERMANUS KONSTANTIN.

Magyarította:

DR. KOMLÓSSY FERENCZ.

Eger. 1884. 8-adrét, XVI + 320 l.

Leszállított ára e lap olvasói számára:
2 frt helyett 1 frt.

Esztergom-vármegyei írók koszorúja.

— Pályadíjjal kitüntetett mű. —

Irta:

Zelliger Alajos.

— A szerző sajátja. —

1888. 8-rét, VIII + 265 lap.

Ára 2 frt.

Megrendelhető szerzőnél Nagy szombatban
(Pozsony megye.)

A „Hunyadi Mátyás“ intézetben

Budapest, zöldfa-utca 43.

következő munkák szerezhetők meg:

A kereszténység szelleme. Irta M. Le Vicomte de Chateaubriand Franciából fordította Gubicza István. Második kiadás. Két kötet. Mind a két kötet ára 2 frt 40 kr.

Baunard, prelátus, a lillei sz. Józsefről címzett collegium főnöke, theologiai tanár, hittudor, bölcsészettudor: A hit küzdelme. Elettirajzi és hitvédő tanulmányok. Első csoport: A kétely és áldozatai százdunkban. — Jouffroy Theodor. — Maine de Biran. — Santa-Rosa. — Farcy György. — Cousin Victor. — Scherer Ödön. — Lord Byron. — Schiller Frigyes. — Léopardi. — A kétely költői Franciaországban. A 270. oldalos, izlésesen kiállított mű ára 2 forint. Papnövendék és tanító uraknak 1 frt 50 kr.

Doctor Romanus. A mi de katholizált egyetemünk. Csinos kiállítás, 158 lap ára 1 frt.

Fischer Agoston, fővárosi hitoktató. Jézus Krisztus a Papok Példaképe. Irta Frassinetti József, genuai plébános. Életszabályok. Bold. Barbarigo Gergely, bibornok és páduai püspöktől. A budapesti Jézus sz. Szive templomának javára. Ára 40 kr.

Fürtök az ur szőlőjéből. Kiállítja maga a vincellér. Az elegánsan kiállított, verseket és felköszöntőket tartalmazó 192 lapnyi mű ára 1 frt 20 kr.

Gundy Mihály. Egyházipolitikai cikkezések. A születés-, értelmi- s birtokaristokráciának ajánlva. 484 lap, ára 2 frt.

— Egyháztársadalmi alapjogtan. Vezérfonalul egyházi előadásokhoz és művelt katolikusoknak magánhasználatára. A 196 lapra terjedő csinosan kiállított mű ára 1.50.

Haudek Agoston. A vatikani zsinat története. Irta dr. Manning Henrik Ede bibornok, westminsteri érsek. Az angol eredetiből, szerző ő eminentiájának felhatalmazásával fordítva; ára 1 frt.

— Látogetásom Lateau Lujánál, a Bois d'hainei stigmatizált szűznél 1879. július 18-án. Két igen szép képpel. A nagyon csinos mű ára 15 kr.

Halász Mihály. Vándoremlékeim Európa nevezetesebb helyeiről. Az 500 lapnyi nagy 8-adrétű mű leszállított ára 1 frt.

— Drezda. (Drezda város térképével.) A 274 oldalra terjedő munka 1 frt 50 kr.

— Konstantinápoly. A 144 lapnyi csinosan kiállított mű ára 60 kr.

— Svéd és Norvég missiók. Egy fametszettel s egy nagyobb térképpel ellátva. 156 nagyobb 8-adrétű lap, ára 1 frt.

Talabér János. Franciaország Lourdesi kegyhelye. Lassere Henrik után a tulajdonjog fenntartása mellett. A második, egy toldalékkal bővített kiadást a „Hunyadi Mátyás“ kath. irodalmi intézet eszközé; ára 2 forint.

